

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 863/2021
21.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Јована Добријевић, адвокат из ..., против туженог Дома здравља „Нови Београд“, чији је пуномоћник Јована Томић, адвокат из ..., ради поништаја решења, реинтеграције и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2417/20 од 16.10.2020. године, у седници одржаној 21.12.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2417/20 од 16.10.2020. године.

Образложење

Пресудом Трећег основног суда у Београду П1 150/16 од 14.11.2019. године, ставом првим изреке, поништено је решење туженог број 1209/1 од 24.12.2015. године, којим је тужиљи запосленој на пословима ... у Служби за ... здравствену заштиту туженог, отказан уговор о раду бр. 1785/1 од 22.11.2011. године, услед престанка потребе за њеним радом, као незаконито. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљу врати на рад у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име накнаде штете због изгубљене зараде за период од 01.01.2016. године до 30.11.2018. године исплати укупан износ од 1.215.184,67 динара, са припадајућом законском затезном каматом на појединачне месечне износе од доспелости до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да на досуђене износе ставом трећим изреке уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду ПИО, доприносе за здравствено осигурање Републичком фонду за здравствено осигурање и доприносе за случај незапослености Националној служби за запошљавање. Ставом петим изреке, делимично је усвојен захтев тужиље и обавезан тужени да тужиљи плати на име трошкова поступка 385.500,00 динара, док је ставом шестим изреке одбијен део захтева тужиље за исплату трошкова парничног поступка од досуђеног, па до траженог и то за износ од 32.250,00 динара. Ставом седмим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова поступка у износу од 324.325,56 динара, као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2417/20 од 16.10.2020. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставу првом, другом, трећем, четвртном, петом и седмом изреке и жалба туженог у том делу одбијена, као неосновна. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог да се обавезе тужила да плати туженом трошкове другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужила је дала одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, број 72/11...18/20) и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је засновала радни однос код туженог на основу уговора о раду од 22.11.2011. године и обављала је послове ... у Служби ... здравствене заштите. Од стране Министарства здравља туженом је 20.05.2013. године упућен Кадровски план бр. 112-01-00550/2013-01 за 2013. годину, којим је представљен максималан број запослених у здравственим установама у свакој појединачној здравственој установи у одговарајућој буџетској години и у чијем прилогу се налазио табеларни приказ постојеће структуре броја запослених претходног Кадровског плана (за 2012.), као и нормирани кадар предвиђен за 2013. годину, где је између осталог, предвиђено да код туженог буде запослена 51 ... Министарство здравља је туженом 30.04.2015. године доставило Критеријуме за утврђивање вишка запослених у ..., одређене од стране репрезентативних синдиката у области здравства на нивоу Републике. Чланом 2. и 5. тих Критеријума било је прописано да ће се престанак радног односа обезбедити најпре запосленим на добровољној бази, затим онима који су близу испуњавања услова за старосну пензију и на крају запосленима који имају најмању оцену према: резултатима рада по основу броја извршених услуга (30% од оцена) и вредности извршених услуга (30% од оцена); годинама остварених у радном односу (40% од оцена). Одређено је да се резултати рада утврђују према подацима из здравствених установа почев од 01.01.2013. године, закључно са 31.12.2014. године за ефективне сате рада. Сестрама и техничарима који су у тиму резултати рада се утврђују на основу резултата тима.

Одлуком ВД директора туженог бр. 940/6 од 12.11.2015. године покренут је поступак за утврђивање вишка запослених у Служби за ... здравствену заштиту и истога дана састављена је табела вишка запослених у ... служби, према којој је у тренутку покретања поступка било запослено 58 ... и где је констатовано да седам представља вишак запослених. Директор туженог донео је решење о именовању чланова комисије 12.11.2015. године који су требали да чине прим. др. ББ, у својству председника комисије, ВВ, као главна сестра ... службе и ГГ као самостални референт у Одсеку за кадровске послове. У образложењу решења наведено је да је задатак комисије да предложи и сачини листу запослених у Служби за ... заштиту који представљају технолошки вишак, на основу критеријума за утврђивање вишка

запослених у ... Дана 16.11.2015. године донете су бодовне листе туженог бр. 940/12, бр. 940/13 и бр. 940/15, по којима је тужиља остварила укупан стаж од 12 година и 10 месеци, укупну зараду за 2013. и 2014. годину од 7.679.392,03 и по којима је за 2013. и 2014. годину имала укупно 2169 пружених услуга, док је др. ДД са којим је тужиља радила у тиму остварио укупан стаж од 21 године и 7 месеци, зараду за 2013. и 2014. годину од 7.679.392,03 на основу укупном 2169 пружених услуга. Применом предметних критеријума тужиља је укупно бодована са 37,84 бодова и то 12,98 за године стажа, 20,66 за остварену зараду и 4,20 за пружене услуге. На списку запослених за чијим радом је престала потреба бр. 940/20 од 20.11.2015. године наведено је укупно 7 ..., од којих су пет прихватиле престанак радног односа на добровољној бази, а под редним бројем 7, 8 и 9 биле су тужиља са 37,84 бодова, ЋЋ са 36,07 бодова и ЕЕ са 14,72 бодова. За ... сестру ЖЖ наведено је да има 37,66 бодова, али да је изузета због трудноће. У раду комисије нису учествовали чланови који су одређени наведеним решењем, тако да је последица тога била да су критеријуми и ко ће бити проглашен вишком урађени у сарадњи са Кадровском и Рачуноводственом службом.

Оспореним решењем о отказу уговора о раду од 24.12.2015. године тужиљи, запосленој на пословима ... у Служби за ... здравствену заштиту туженог отказан је уговор о раду бр. 1785/1 од 22.11.2011. године, услед престанка потребе за радом тужиље, одлучено да ће се тужиљи пре престанка радног односа исплатити отпремнина у складу са чланом 158. Закона о раду и да тужиљи престаје радни однос 31.12.2015. године. Из образложења наведеног решења следи да је тужиља запослена у Служби за ... здравствену заштиту обављала посао ... на основу уговора о раду од 22.11.2011. године, да је основ за утврђивање вишка запослених Кадровски план за туженог од 11.04.2013. године, да према Кадровском плану за туженог у Служби за ... здравствену заштиту постоји вишак од седам .../медицинских сестара; да је закључком Владе Републике Србије од 02.10.2015. године предвиђено утврђивање броја запослених у ... службама за чијим је радом престала потреба и достављање података о висини износа отпремнина; да је одлуком ВД директора од 12.11.2015. године покренут поступак за утврђивање вишка запослених у Служби за ... здравствену заштиту; да је применом критеријума за утврђивање вишка запослених у ... донетих од стране репрезентативних синдиката у области здравства на нивоу Републике Србије, који су достављени од стране Министарства здравља Републике Србије 30.10.2015. године утврђено да тужиља представља вишак на радном месту ... сестре. Даље из образложења следи да је на основу наведеног престала потреба за радом тужиље за који је закључила уговор о раду, а пошто није било услова за премештај на други одговарајући посао нити могућност за премештај на рад код другог послодавца, да је наступио оправдани разлог за престанак радног односа тужиљи, који се односи на потребе послодавца и да ће се тужиљи пре престанка радног односа исплатити отпремнина.

Накнада штете на име изгубљене зараде за период од 01.01.2016. године до 30.11.2018. године утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилно је у нижестепеним пресудама примењено материјално право када је решење о отказу уговора о раду поништено, тужени обавезан да тужиљу врати на рад и накнади штету у висини неисплаћених зарада за спорни период.

Чланом 179. став 5. тачка 1. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“, број 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14), прописано је да запосленом може да престане радни однос ако за то постоји оправдан разлог који се односи на потребе послодавца и то ако услед технолошких, економских или организационих промена престане потреба за обављањем одређеног посла или дође до смањења обима посла. Чланом 185. став 1. истог закона прописано је да се уговор о раду отказује решењем, у писаном облику и да обавезно садржи образложење и поуку о правном леку.

Према утврђеном чињеничном стању, код туженог је дошло до смањења броја извршилаца. Тужени је применом Критеријума за утврђивање вишка запослених у ... донетих од стране репрезентативних синдиката у области здравства на нивоу Републике Србије, који су достављени од стране Министарства здравља РС туженом 30.10.2015. године утврдио да тужиља представља вишак на радном месту ... сестре. Тужиља је укупно бодована са 37,84 бода. Међутим, оспорено решење туженог о отказу уговора о раду тужиљи не садржи разлоге због којих је услед смањења броја извршилаца на пословима ... сестара које је тужиља обављала, баш тужиља проглашена технолошким вишком. Табела оцене рада тужиље и осталих запослених на том радном месту садржи само бројчану оцену без икаквог образложења и описне оцене рада за тужиљу и друге упоређиване запослене, према таксативно наведеним критеријумима. Зато се не може ни утврдити на основу којих елемената по сваком од критеријума је дата оцена за запослене који се пореде па и за тужиљу. Решење о отказу уговора о раду сагласно члану 185. став 1 Закона о раду мора да садржи образложење са разлозима отказа, што је у конкретном случају изостало. Осим тога, тужени није мењао Правилник о организацији и систематизацији послова у смислу смањења броја извршилаца на пословима ... сестара. Стога сам Кадровски план за туженог од 11.04.2013. године није могао бити основ за отказ уговора о раду тужиљи. Из утврђених чињеница произлази да тужени није испоштовао законом предвиђену процедуру приликом проглашења тужиље технолошким вишком. Зато ревизијом туженог није доведена у сумњу правиланост закључка нижестепених судова о незаконитости оспорног решења о отказу уговора о раду тужиље. Последица незаконитог отказа је сагласно одредби члана 191. став 1. Закона о раду враћање тужиље на рад.

С обзиром на наведено, неосновано се у ревизији указује на погрешну примену материјалног права, односно члана 179. став 5. тачка 1. Закона о раду и наводи да су били испуњени законски услови да се тужиљи откаже уговор о раду услед престанка потребе за њеним радом, односно јер је тужиља проглашена технолошким вишком.

Са наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци на основу члана 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић